

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyed. szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 frtért kap-
JAK HIRLAP.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyom-
dájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

Mesék a kvótáról.

A választási harc — a mint előre lehetett látni — kettős jegyben indult meg: az egyházpolitika és a kvóta jegyében.

Az egyházpolitika uralmát fixírozta a néppárt alakulása, a kvóta kérdése pedig, mint a közel jövőben megoldásra váró feladatoknak egyik legfontosabbja, természetesen dominál a választási hadjárat esatakiáltásai között.

Természetes, hogy a hány párt, anynyiféle variációban hangzik fel a kvóta emlegetése. És természetes az is, hogy bizonyos oldalon a gyanúsítás eszközül használják fel a legkorrektebb és legvilágosabb nyilatkozatokat is. Nem csodálkozunk rajta. C'est la guerre. Megszokhatuk már, sajnos, hogy a mi alkotmányos küzdelmeinkben az eszközök megválasztásánál a kényesebb ízűnek többnyire igen alárendelt szerepe van és így alig akad valami, a min még csodálkozhatnánk.

Ámde az még nálunk is csodálatos, ha a kimondott szó grammatikai jelentését, az írott mondatnak betűszerint való értelmét értik vagy magyarázzák félre. Csodálatos és sajnálatos jelenség, hogy a félremagyarázásnak vagy mondjuk: félreértésnek ez a módja nálunk ma napirinden van.

Valóságos rendszert csinálnak belőle az ellenzéki kortesbeszédekben és az ellenzéki sajtó cikkeiben.

Csak ilyen rendszer mellett lehetséges napról-napra azt hallanunk és azt olvasunk, hogy a kormány reverzálist követel a szabadelvűpárti jelöltektől a felémelt kvóta megszavazására nézve és hogy az országgyűlés feloszlításának nem is volt egyéb célja, mint az, hogy a kormány olyan többséget hozzon össze, a mely készségesen megszavazza a kvóta fölemelését és szolgai engedelmisséggel kész eladni Magyarországot az osztrákoknak. Csakis a félreértés vagy félremagyarázás következetes rendszere mellett lehetséges ez az inszINUÁCIÓ. Hiszen mindennap érkezik hír, nem is egy, de több, az ország minden részében elmondott szabadelvűpárti programbeszédéről és a sok között egyetlenegy nyilatkozatot sem hallottunk eddig, a mely a kvóta fölemelését helyeselné, sőt olyat sem, a mely határozottan el ne utasítaná az osztrákok szerietlen követeléseit.

A szabadelvű párt korifeusai egymás után nyilatkoznak és velük egybehangozóan szólnak a közkatonák is és sehol

nyoma sincs annak a bizonyos reverzálisnak. Hanem azért a gyanúsítás vigan folyik tovább.

Egyebek közt — és ez azután valóságos diszpéldánya a fehéret feketének állító ferdítésnek — egy magyar hirlap mai cikkében világos utalás történik Hegedüs Sándornak, a szabadelvűpárt oszlopos tagjának kolozsvári beszédére, a melybe az a hirlap azt akarja belemagyarázni, hogy ellentétben van a magyar kvótabizottság álláspontjával, — holott Hegedüs is egyik előkező tagja volt a bizottságnak — és a kvótaemelések csinál propagandát.

A valóság pedig az, hogy Hegedüs Sándor kolozsvári választói előtt határozottan elutasító nyilatkozatot tett az osztrák kvótabizottság követeléseivel szemben és egy szót sem szolt, a mi a magyar bizottság álláspontjával ellentétes volna.

Az illető ujság még azt is szemére hányja Hegedüsnek, hogy megmagyarázta választóinak, milyen alaptalan az a felfogás, hogy mi a kvótát az osztrákoknak fizetjük és élezelődik azon az állításon, hogy a hadseregnek és nem az osztrákoknak fizetjük a kvótát. És ez aztán érthetővé teszi azt a törekvést, hogy egy szónoklatnak világos és érthető szövegéből mást olvasson ki, mint a mi benne van. Mert, a ki még azzal sincs tisztában, hogy a kvóta nem egyéb, mint hozzájárulás a közös költségekhez, tehát a hadsereg költségeihez is; a ki komolyan hiszi, hogy a kvóta czimén fizetett milliók az osztrákok zsebébe dagasztják: arról föl lehet tenni, hogy a fehéret feketének látja és a tiltakozást beleegyezésnek veszi.

Ime — írja a „Pester Correspondenz” — egy nagyon jellemző példája a félremagyarázás vagy félreértés rendszerének, a melylyel az ellenzéki kortestaktika a kormány helyzetét akarja nehezíteni, de valósággal a magyar álláspontot gyengíti az osztrákokkal szemben.

Mert nagyon nehéz lesz boldogulni egy erős, összetartó, egységes terv szerint eljáró ellenféllel szemben, a milyen Ausztria, egy meghasonlott, egymást gyanúsító, fontos anyagi kérdésekben is szét-húzó ellenfélnek, a milyen mi vagyunk. Ne feledjék ugyanis a gyanúsítók, hogy az ő állításait amoda át készpénznek veszik és könnyen azzal fellelhetnek a mi argumentumainkra, hogy de bizony fel kell emelni a kvótát, hiszen Bánffy és az ország többsége már eleve beleegyezett, mert hisz ime maguk a magyarok állítják.

Királyi leirat.

Kézdi-Vásárhely város képviselő testülete mult szerdán gyűlést tartott, melyen felolvastattott a legfelsőbb királyi kézirat az országgyűlés berekesztéséről. Ezen leiratot ősi kegyeletos szokás szerint a képviselő felállva hallgatta végig. A királyi leirat szövege ez:

Kézdi-Vásárhely város közönségének, kedvelt hiveinknek. — Hivatalból.

Mi első Ferencz József Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya s. a. t. és Magyarország apostoli királya.

Kedvelt hiveink!

Uralkodói kötelmeinkhez tartván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása fölött öröködni: Miután az 1848. évi IV-ik t. cz. 1. §-a az országgyűlést évenként Pestre egybehivatni rendeli; s miután számos függőben levő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürögösen követelik:

Minisztertanácsunk előterjesztése folytán elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó évi november hava 23-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest fő- és székvárosunka egybehívjuk.

Minékfolytán nektek ezennel komolyan meg-hagyjuk: hogy haladéktalanul megtegyétek mindazon intézkedéseket, melyek a törvény értelmében szükségesek arra nézve, hogy az 1874. évi XXXIII. t. cikk által rendelt módon megválasztandó képviselők a fonkított országgyűlésen megjelenhessék s a s a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindíthatassék.

Kikhez egyébiránt császári és királyi hegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradván.

Kelt Budapest fő- és székvárosunkban, ezer-nyoleczszáz kilenczvenhatodik évi október hava 7-ik napján.

Ferencz József.

Bánffy.

Választási mozgalmak.

A választás napja.

Kézdivásárhely város központi választmánya mult csütörtökön ülést tartott, melynek tárgyát képező a választás napjának kitűzése és az elnök megválasztása. Persze itt is igyekezett a pártérdek magát érvényesíteni, mennyiben az ellenzéki jelölt és hívei a választás napját november 5-re szeretnék volna hátrahúzni, míg a szabadelvű párt már előlegesen okt. 30-ik napjában állapodott meg, ugyszintén az ellenzékiek Török Bálint kereskedőt ohajtották volna elnöknek, míg a kormánypárt Bartók Károly polgármestert a. arta. Szavazatra kerülvén a dolog, a két ellenzéki szavazat kivételével, az egész választmány egyhangu határozatával a választás napja október 30-ra tűzött ki s elnöknek Bartók Károly polgármester, alelnöknek Török Bálint s jegyzőknek Hegyesi Alajos aljegyző és Jancsó István tanácsis irnok választattak meg.

Kortesfogások.

Mióta köztudomásu dolog lett, hogy a kézdivásárhelyi szabadelvű párt Benke Gyula urat a budapesti takarékpénztár jeles vezérigazgatóját és a fővárosi pénzvilág egyik nagytehertelnyű kapacitását lépteti fel, az ellenzék egyéb hiányában azon igen olesó kortesfogást használja fel a jelölt diszkreditálására, hogy szeltében-hosszában azt hieszteli, miszerint Benke ur zsidó. Ez magában véve csekély dolog lenne, mely ellen más körülmények

között szükségtelen lenne védekezni, mert az valóban igen szomorú dolog lenne, ha itt a legszabadelvényűb székelyföldön, a vallási tollerancia klasszikus hazájában valakinek hibául tudnák be, hogy ő véletlenül nem római katolikus vagy protestáns vallásnak, hanem izraelitának született, de tekintettel arra, hogy most a választások küszöbén állunk s midőn minden mende-monda jelentőséggel bír, az igazság érdekében egész határozottsággal kijelenthetjük, hogy **Benke Gyula ur nem zsidó, hanem római katolikus vallású székely ember.** Ennek igazolásul szolgáljon a Benke Gyula ur eredeti keresztlevele, mely a város polgármesterénél van depozálva s azt bárki megsejmelheti. A keresztlevél latin szövege szó szerint ez:

Bélyeg

15
Kreutzer

Régi papírba nyomott bélyeg az 1854. évből.

Lecturis Salutem in Domino!

Anno Domini millesimo octingentesimo quinquagesimo secundo (1852) die septima (7) mensis Martii natus et die decima quarta (14) eiusdem mensis baptisatus est infans:

Julius, Andreas, Joannes

legitimus filius r. catholicorum coniugum Spectabilis Domini Andreæ Benke Pesthiensis civitatis Depositarii Officii lassae Perceptoris et Annae Krocker; levantibus Joanne Koneser et Julianna Hamvay baptisate vero infra scripto ht. cooperatore.

In quorum majus robur de fidei has e Matricula Baptisatorum 2 pag. 28 Ecclesia Parochialis Pestinensis ad B. Mariam V. in locos Assumptum de scriptas et Sigillo Parochiali munitas extrodedit literas.

Pestini die 26-to Julii 1854.

Antonius Sujanszky s. k.

P. H. admistrátor.

A magyar fordítás ez:

Bélyeg

15
Kreutzer

Régi papírba nyomott bélyeg az 1854. évből.

Üdv az olvasóknak az urban!

Az urnak 1852-ik esztendőjében márczius 7-én született és azon hó 14-én megkereszteltetett eszemő.

Gyula, András, János

törvényes fia római katolikus házastársak tekintetes Benke András pestvárosi letéti-pénztári tisztviselő és nője Krocker Annától Koneser János és Hamvay Julianna keresztülők beírásával keresztelve alattirt hitszónok által.

Minek hitelül a kereszteltet 2-ik könyvének 28 ik lapjáról pestvárosi boldogságos szűzhöz ezimzet r. kath. egyház pecsétjével megerősítve kiadtam.

Pesten, 1854. évi július 26-án

Sujanszki Antal,

P. H. administátor.

Ezen okmányok hitelességéhez szó nem férhet s a kinek még kétségei lennének, tekintse meg az eredetit, mely bárkinek rendelkezésére áll. Azon balhittel szemben, hogy a keresztlevelet a kormány állította ki az ő párthivele, csak annyit mondhatunk, hogy a keresztlevél, a mint látható, nem mostani keletű, hanem 1854. július 26-iki, tehát több mint 42 év előtt kelt s a pesti római katolikus anyaszentegyház akkori pecsétjével van ellátva.

Bizonny szomorú dolog, hogy ilyen kicsinyes dolgok bizonyítgatásával kell foglalkoznunk, de meg tesszük az igazság érdekében és ezzel azt hisszük talán vége szakad a további izgatásoknak azon tisztelt személy ellen, ki megválasztása esetén tehetséggel és nagy befolyásával hivatva van ugy egyeseknek, mint a városnak hasznos szolgálatokat tenni.

A mi pártunk tiszteli az ellenkező politikai meggyőződést, az ellenjelölt személyét soha nem támadja s politikájának érvényesítésére mindig csak tisztoságos fegyvereket használ. Igyekezik meggyőzni, de sohasem erőszakolja a maga meggyőződését másokra.

Ezt kívánjuk mi az ellenzékétől is!

Programmbeszédek.

Benke Gyula a kézdívárszéki szabadelvű párt vezére f. hó 19-én érkezett Kézdí-Vásárhelyre s ugyanez nap délelőtt 10 órakor fogja programmbeszédét

a tanácsház disztermében megtartani. A párt végrehajtó bizottsága ezen uton is felkéri a párthíveket, hogy ugy a fogadtatásnál (hétfőn reggel fél 9 órakor a vasúti pályaháznál), mint a programmbeszéden megjelenni sziveskedjenek.

Béldi László a kézdi kerület szabadelvű párti jelöltje most tartja programmbeszédét a kerület nagyobb közsegeiben s a merre jár a választók óvációjával fogadják. A fiatal, rokonszenves megjelenésű s tehetséges jelölt mindenütt a legjobb benyomást kelti s nem csak az ingadozókat, hanem az ellenzék régi híveit is magához hódítja. Az előjelek után itélve semmi kétség sem férhet hozzá, hogy nagy többséggel fog a választásokból kikerülni.

Sándor József jelölése Orbaiban.

Azorbai járásban a szabadelvű párt nem — a mint e lapokban írva volt — Hollaky Attila főszolgabíró léptette fel jelöltül, hanem Sándor Józsefet az Emke nagyevű alelnök-főtthkárát. — Hollaky jelöltségét azért ejtették el, mert ő maga sem kívánta jelöltetni magát, mint mondván: jelen elfoglalt állásában is elég hasznosnak tudja magát tenni a székely nép irányában. A mennyire sajnálható az, hogy Hollaky nem vállalta el a jelöltséget, ép annyira öröndetes, hogy járásunk egy oly kiváló, tettekből, akaratból erős férfit nyertett meg jelöltül, a minő Sándor József. Az ő tetteiről, multjáról felesleges e helyen beszélni, hisz nyitott könyv az minden igaz magyar, székely előtt. A jelölés f. hó 14-én szerdán történt meg Kovásznán a szabadelvű párt népes értekezletén, a melyen Donáth József ny. törvényszéki elnök, szőrései birtokos elnök, Cseh Ignác zágoni közsegi jegyző pedig mint jegyző szerepelt. A nagy számban összegyűlt választó közönség Sándor Józsefet egyhangulag jelölte.

Sándor f. hó 15-én kezdte meg körutját a járásban. Utjában Hollaky Attila főszolgabíró kísértte. Az első napon Körös, Páké és Zágón közsegeket járta be, mindenütt a legszívélyesebb fogadtatásban részesülve.

A zágoni látogatásról a következőkben tudósíthatunk:

Az érkezés ideje délután 3 órára volt kitűzve, de jóval ezelőtt már kisebb-nagyobb csoportok gyűltek s a választó polgárok nagy érdeklődéssel néztek a történések felé. Késső nyugtalanságot keltett az, hogy még 4 órakor sem érkezett meg a jelölt s innen van, hogy az érkezésig több választó eltávozott haza házi dolgait végezni s ezért a 4 óra után érkező jelöltet nem valami nagy tömeg fogadta. Az érkezés hírére azonban újra elősereglettek a választók olyannyira, hogy az Izsák F.-féle vendéglő nagy terme alig volt képes befogadni őket. Itt Hollaky Attila főszolg. ur mutatta be lelkes szavakkal a jelöltet s ajánlta őt megválasztásra. Erre Sándor mondta el nagy hatással programmbeszédét, melyet a választó közönség több ízben szakított meg „helyes“, „ugy van“, „éljen“ közbeszólásaival.

Beszédét azon kezdte, hogy ő is e járásnak fia, pákái illetőségű székely s mint ilyen jön testvérei közé, itt újabb munkatérre keresve. Majd vázolta eddigi működését a kultura, a székelység, a magyar eszme terjesztése stb. tekintetéből; a melyet mint mondám — miképenki ismer olvasóink közül. Később áttért arra, hogy miért lép fel ő szabadelvű párti programmal s e tekintetben ugy nyilatkozott, hogy ő új munkatérre kíván, mert dolgozni akar s ezért csatlakozik a párthoz, a mely nem szavakkal, hanem tettekkel mutatta meg eddig is, hogy mit akar.

Nagy lelkesültséget keltett azon kijelentése, hogy noha őt 5. kerületben kinalták meg jelöltséggel, ő mégis ide jött vérei közé, mert a mit használhat, azt véreinek érdekében kívánja használni.

Programmbeszédje után szünni nem akartó éljenzés és taps hangzott fel. Majd az ezután tartott rövid banketszertü bizalmas együttélés alatt többen lelkesen üdvözölték Sándort s őszinte szavakban mondottak köszönetet azért, hogy e járásban vállalta el a jelöltséget.

Igy a jelenvolt Veress Károly papolezi ev. ref. pap, Imreh János postamester, Albu János volt zágoni közsegi bíró, Albu Péter egyszerű székely gazda, Vajna István, s Antal Károly szintén egyszerű székelyek mondottak szívből jövő, őszinte hangú köszöneteket.

Sándornak ilyformán a zágoni választók között nagy pártja van; adja Isten, hogy így legyen a járás minden közsegeiben, hogy így nagyevű székely vérünk mandátumhoz jutván munkásságának,

tetterejének újabb teret nyerjen s székely fajunkra további munkálkodásaival újabb diadalmokat hozzon.

Zágón, 1896. október 16.

Dr.

Neumann beszámolója.

Dr. Neumann Ármán Boreczk város képviselője a mult országgyűlésen, mult szerdán tartotta meg beszámolóját és az a kicsiny kerület egy oly igazán szép és impozáns fogadtatást rendezett ez alkalommal, mi a mai világban ritkaság számba megy.

A város határán egy 20 tagu bandérium fogadta az érkező képviselőt, Borbáth János állami iskolai tanító mondott esinos üdvözlő beszédet. A bandériumnak kiváló érdekességet kölcsönzött az a körülmény, hogy abban több román választó is részt vett s a mi derék román testvéreink dupla lelkesedéssel kiáltották, hogy „éljen“.

A város végén diszkapu volt felállítva a szokásos „Isten hozott“-tal s körben a díszes hölgyközönség, esinos díszmagyarba öltözött leánykák virágosokrokkal s végül a választási jelvényekkel felékesített választó közönség kivétel nélkül mindnyájan. Szóval ott volt a város összes intelligenciája. A diszkapunál Farkas Ignác közsegi bíró következő beszéddel üdvözölte az érkező képviselőt.

Nagyságos képviselő ur!

Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy Nagyságodat városom nevében e kapunál isten hozottal üdvözölhessem. Engedje meg Nagyságod kijelentésem, hogy valamin az itt levő ártatlan kisderek jelképezik a tisztaságot, oly tisztán és szeplőtlenül őrízte meg Nagyságod 10 évi képviselősége alatt a szabadelvű lobogót s azon mandátumot, melyet innen nyert.

Legyen meggyőződve Nagyságod, hogy minden e kaput állépi, miként eddig, most is a legőszintébb szeretett és hála kíséri közsegyünkbe.

Tartsa meg az Isten Nagyságodat sokáig edes hazánk, városunk és mindnyájunk boldogítására!

Ezután egy bájos kis leányka Bogdán Róza lépett elő s szépen, folyékonyan elmondta a következő esinos beszédet.

Nagyságos képviselő ur!

Gyermekei örömmel siettünk Nagyságod elébe, hogy mi is kifejezést adhassunk szívünk tiszta érzelmeknek.

Isten hozta Nagyságodat választói körébe! Adja az Ég ura, hogy a munkán, melyet a lefolyt öt évi időszak alatt a hon Atyái végeztek: legyen Isten áldása!

Minden nemes alkotás teremje meg gyümölcsét szeretett drága hazánk s minden lakóinak jóléte, boldogsága és diadalmára!

Szent és sérthetetlen legyen a 2-ik évezredben is az az alap, mely a magyar állam 1-ső ezredét biztosította.

Mi tudjuk, hisszük és valljuk, hogy Isten a legfőbb Gondviselő. Ő áldja tehát hazánk, Nagyságod és mindnyájunk felett: ez a mi gyermekei imánk.

Kedves ifju barátneim! egy szívvel kívánjuk: Dr. Neumann Ármán orsz. képviselő ur éljen!

Dr. Neuman mélyen meghatva a rendkívül szíves fogadtatás által, szívből fakadó és szívhez szóló hangon mondott köszönetet s megesókolta a beszédet tartó kis leánykát. És most lejártszódott egy szép jelenet, melyben sokkal több volt az igaz szeretet, mint a választási konvenczióális lelkesültség. Urak és hölgyek — szemekben a tiszta örömmel — üdvözlék az ő képviselőjüket, kit nem csak ciklusról-ciklusra meg szoktak választani, hanem igazán szeretnek is. A képviselő kocsija egy pillanatra mulva egészen megtelt virággal ugy, hogy oda többé felülni nem lehetett. A kölcsönös üdvözlések befejezése után banderisták, kocsik, választó közönség a tanácsbáz udvarára vonultak s itt ismét Finta János postamester üdvözölte lelkes hangon a képviselőt, ki erre elmondotta beszámoló beszédét. E nagy szabású beszédet egész terjedelemben nem adhatjuk, s csupán a főbb részleteivel foglalkozhatunk.

Beszéde elején kijelenti, hogy az országgyűlés berekesztetett és ő visszahozta mandátumát, hogy azt választói rendelkezésére boesássa. Ép oly tiszta és mecsoktalan, mint a hogy nyerte. Mint ember és mint képviselő nyílt homlokkal áll választói előtt s

nines oka pirulnia ténykedéseiről. Mint politikus a szabadelvű párt rendíthetetlen híve volt s mint ember mindig híven megtartotta szavát s mindig igyekezett fentartani azon kedves baráti jó viszonyt, mely őt választóitól fűzi (viharos éljenzés). A napi sajtó útján bő alkalma nyílt választóinak figyelemmel kísérni az ő törvényhozói működését s azért ő csak röviden kíván foglalkozni a mult országgyűlés nevezetesebb alkotásaival. Ezután a beszámoló beszéd rövid tömör előadásban azon nevezetesebb törvényhozási intézkedéseket tartalmazta, mik az országgyűlés alatt létesültek. A egyházpolitikai törvényekre nézve kijelenti, hogy azokat megszavazta s úgy tekint azokat mint a szabadelvű párt egyik legnevezetesebb vívmányát, hanem ezen törvényeknek is van némi fogyatkozása. Az t. i., hogy nem gondoskodtak az alsó papság kártalanításáról azon vesztéséért, melyet az állami anyakönyvek által szenvedett. Ezen kérdéssel már foglalkoznak kormánykörökben s megválasztása esetén igéri, hogy midőn ezen kérdés napi rendre kerül, igyekezni fog, hogy a kártalanítás méltányosan oldassék meg. Tiltakozik azon felfogás ellen, hogy az egyházpolitikai törvények a vallás ellen irányultak volna. Ez nem igaz, ezen törvények a hitéletet legkevésbé sem érintik s ha érintenék, ő maga is küzdött volna ellene, mert az állami és társadalmi élet vallás nélkül fenn nem állhat.

A mult országgyűlés egyik legszebb alkotása a közigazgatási bíróság felállítás. A mindennapi életből nem egy eset merült fel, hogy egyesek a hatósággal ellentétbe jutottak s az addigi rend szerint a vitás kérdések felett ugyanazon hatóságok ítélték, melyek panaszosok vagy panasz alattiak voltak. Ezen visszás állapotot fog segíteni a közigazgatási bíróság, mely felek és hatóságok között ítélni fog.

A mult országgyűlés nagy alkotása az új büntető perrendtartás is, mely az ember legszentebb jogát, a szabadságot védelmezi. Eddig a monarchiában 7-féle törvény szerint jártak el s most ez a visszás állapot is megszűnik. Körülbelül 100 éve visszük az a kérdés s csak ma sikerült végre megoldani. Az 1844 évben Deák és Pulszky által kidolgozott esküszék-tervezet a főrendiház ellenállásán megbukott s azután s különösen 1867 óta egymást érték a különböző tervezetek, hanem azok sohasem tudtak odaig jutni, hogy tárgyalás alá kerüljenek. A mult országgyűlés az érdem, hogy végre a kormány által előterjesztett javaslatot elfogadta. Ezen fontos törvényjavaslatban kifejezésre talált minden nevezetes eszme, mely a büntető eljárásban az újabb korban felmerült s benne foglaltatik az esküszék intézménye is, mely által azon szép modern eszme valósul meg, hogy a bűnösök felett maguk a honpolgárok bíraskodnak.

Emelkedett lelkes hangon foglalkozik a beszámoló beszéd az ország ezredéves ünnepségeiről, a kiállításról, a nemzet és szeretett királyi közötti fennálló benső kapcsolatról s azután áttér az ellenzéki pártok viselkedésére, mely mindig a merev negáció álláspontjára helyezkedik még oly eszmékkel szemben is, melyek töltik szírmaztak. Azon lábrakapott elv, hogy az ellenzék semmit sem fogadhat el, mi a szabadelvű párt és kormányától jön, már eddig is sok káros következtetést vont maga után s nevezetesen megbénítja a törvényhozás működését.

Az Ausztriával való kiegyezésre nézve az a véleménye, hogy azt meg kell oldani, de úgy, hogy abból Magyarországnak kára ne legyen és nem szabad ezen kérdés elbírálásánál csupán a quotát tekinteni. A vám- és kereskedelmi szerződés, a fogyasztási adók és bank kérdéseinek tisztázása ép oly fontos, mint maga a quota, mert mindeniknél sok millió kár vagy haszonról lehet szó. Neki álláspontja a kiegyezésre nézve az, hogy annak különböző ágaira nézve oly egyszerűségi jöjjen létre, mely Magyarországnak a lehetőleg még az eddigieknél is nagyobb előnyököt biztosítson, de nem zárkozik az elől el, hogy ha a szükség úgy kívánja, a quota is emeltessék, ha másfelől a többi kérdések megoldásával ennek megfelelő vagy nagyobb előnyökben részesülünk.

Ezek lennének a beszámoló beszéd főbb momentumai, melynek minden egyes tételét a választó közönség kitörő lelkesedéssel fogadta.

A beszámoló után Valachy Károly kijelentette, hogy a bereczki szabadelvű párt a jövő országgyűlésre ismét Dr. Neumann Ármán urat jelölte ki,

mit Neumann hálás köszönettel elfogadott, kijelentvén, hogy ezután is, mint eddig, a szabadelvű eszmék rendíthetetlen híve leendő.

És ezzel a mai alkotmányos ténykedés végett ért s nem sokára elkezdődött egy vidám társas vacsora, melyen a választó közönség vezéreiből vettek részt.

Az első köszöntőt Gábor Péter alispán, bereczki birtokos és választó mondotta s felsorolván Dr. Neumann nagy érdemeit, gyújtó szavakban figyelemztette a választókat, hogy kövessék azt az utat, melyet politikai meggyőződésük és a kerület érdeke előír, járjanak el egy akarattal, közös egyetértéssel. Felköszönti a város választó polgárait. — Ezután Neumann emelt szót s iolkes szavakban köszönti az ő derék választóit, kik oly sok bizalommal tisztelték meg őt. Ezután Dobay János lapunk szerkesztője emelt szót, méltatván a jelölt nagy és hasznos munkásságát. Neumannt éltette Bálint László espores plebános s utána többen a jelöltet éltették. A bankett a messze éjjelbe nyúlt bele, s hogy sután ne végződjék, egy kis táncszünet is volt a végében. A bereczki szépeket az ifjuság hirtelen összehozta s lett belőle egy virradtig tartó bál. És a jó kedvű bereczkiek mit sohasem tettek s jövőben sem fognak tenni, az ő képviselőjelöltjüket alapsan „megtáncoltatták.” Ha még hozzá vesszük, hogy reggel felé még szarenádót is adtak a jelöltnék, jó formán mindent elmondtunk e nevezetes napról.

Az orbai kerületből.

Szekula Ákos ur az adriai biztosító társulat vezérfelügyelője leveleket intézett az orbai kerület választóihoz, melyben Sándor József szabadelvű párti jelölt közhasznú munkálkodásait felsorolva, a választók szíves pártfogására ajánlja. Ezen levelek oly tények t foglalnak magukban, melyek a jelölt kiváló érdemeit képezik, annál fogva azokat mi is közöljük s igen örvendénk, ha az érdemes jelölt igaz ügyét ezáltal előmozdithatná. Az érdekes levél szövege ez:

Igen tisztelt Ur!

En ugyan országos politikával egyéb elfoglaltságom okán, de még számos más ok miatt is, nem foglalkozom és mégis miként jöhetnek lélektenilag igazolt olyan helyzetek létre, melyben a néma is megszólalhat, úgy most én is abba a helyzetbe jutottam, hogy egy kiváló, derék és jeles férfi érdekében, kit az Ön kerületükben léptetnek fel képviselőjelöltként, Önnek szíves figyelmét felhívjam.

Teszem pedig ezt a legnagyobb öföm és készséggel, mert attól eltekintve, hogy az illető egy kipróbált régi jó barátom, meg vagyok lelkemben győződve arról, hogy ajánlataival kiválóan jó szolgálatot teszek a jó ügynek, Önöknek, egy szóval annak a kerület székelységének.

Hiszen a nagy nemzeti ügynek, az egész magyarságnak egy olyan bajnokáról, a székelységnek pedig olyan apostoláról van szó, a kit minden magyar ember nem csak ismer, de hosszú éveken át tanusított áldásos munkássága folytán őszintén tiszteli és becsülni is tanult és ha ez a tisztelt és szeretett általános kell legyen, miként az is ugy hatványozott fokozatokban kell nyilvánuljon a székelységen, melynek speciális érdekeit, mint annak a földnek szülöttje, minden alkalommal kiválóan ápolta és nagyon sok és szép eredményekkel érvényre is emelte.

Az erdélyrészi, tehát székelysé kisipar egy fél millió forinttal való támogatása, a melyben különösen K.-Vásárhely és Seps-Szent-György részesült; Baross Gábor akciója a székelysékek érdekében az ő memorandumának köszönhető;

a székelysé kereskedelem és iparkamara létesítése, különválasztva a szászoktól, melyért éveken menő társadalmi és hírlapi hárcot küzdött;

a székelysé szöv.- és háziipar ügyében a román vámháboru alatt eszközölt országos propagandája 10.000 felhívás és házról házra járással;

székelysé ipari és mezőgazdasági kiállítás rendezése S.-Szt.-Györgyön, melyre lehozta a pesti írók és művészeket, hogy ismerjék meg a székelysé földet és irjanak róla a lapjukban;

határszéki ipar kiállítás Kolozsvárt, ugyancsak székelysé és erdélyrészi tárgyakból.

Budapesten a kereskedelmi muzeumban egy állandó erdélyrészi és székelysé szoba kieszközölése és az erdélyrészi háziipar és iparfejlesztő egyesület által székelysé tárgyak vásárlása és ott való elhelyezése;

erdélyi és székelysé ipar kiállítás rendezése Budapesten az iparesernokban, hogy a pesti kereskedő világ és közönség a székelysé ipar termékekkel megismerkedjék;

a székelysé fürdők felemelése végett az erdélyrészi kárpát egyesület létrehozása;

a székelysé földműves iskola megalakítása Algyőgyön, melynek előadója:

a székelysé munkás kérdésben és a székelysé nyugatra befelé terelésében való számtalan dolgozatát, érintkezéseit, agitáció és tanulmányait; székelysé ipari növedékeknek különböző intézeteknél stipendium adása;

hosszu éveken át való irodalmi tevékenysége a „Székelysé közgazdasági helyzete és nemzetalkotó hivatása” című feltűnést kellett fűzete, egy szóval évekig tartó hírlapi és társadalmi agitáció a székelysé vasutak és más székelysé érdekekben;

mindezek az ő művei, melyeknek felsorolásával azonban korántsem merítettem ki áldásos ténykedésének forrásait.

De ha mindezeket és a lépten-nyomon elért sikereit a magyarság és székelysé érdekében, melyek lelkes tevékenységének köszönhetők, nem is említeném, elég egyetlen egy korszakalkotó és nemzeti érdeket egymagában felölölő művét jeleznem melyet páratlan lelkesedéssel, kitartó tevékenységgel és lángoló hazaszeretettel nemcsak létrehozott, de megküzdve ezer és ezer akadály és ármánnyal, az éjjeleket nappallá varázsolva, szakadatlan munkássággal nagygyá és virágzóvá tett:

ez az: E. M. K. E.!!

Tudni fogja, hogy kiről van tehát szó.

Sándor József az E. M. K. E. t. alelnöke és főtitkára az a férfi, kinek zászlaja alá való sorakozásra hívom fel hazafiú figyelmét és meleg érdeklődését.

Biztosíthatom, hogy soha méltóbb, magyar nemzetnek érdemesebb fiaért, a székelysé földnek szülöttjeért és annak érdekeinek lelkesebb apostoláért nem buzgólkodhattak, mintha most teljes befolyását érvényesítend, hogy Sándor József legyen az Önök kerületük országos képviselője!

Legyenek meggyőződve, hogy ez esetben Önök nem csak családias nem érheti, de kiváló jelleme, páratlan hazafias buzgalma, ritka szellemi képessége, egyszóval egyéni kitűnőségénél fogva oly maradó és becsú szolgálatakat van hivatva a közérdeknek tehetni, hogy az Önök kerületük lesz az, melynek legtöbb oka lesz büszkességgel tekinteni erre a jeles férfura, kit bizalmukkal megajándékoztak és kit, meg vagyok győződve, azzal, ha egyszer megismerték jövőben is mindig megtisztelni örömmel készek lesznek

Eljen Sándor József!!

A leghatásabb támogatást mindezek után ujonnan kérve és bizton remélve maradtam hazafiú tisztelettel.

Kolozsvárt, 1896. október 8-án.

Öszinte híve,
Szekula Ákos,
az Adriai biztosító társulat vezérfelügyelője;
az E. M. K. E. közp. elnöke; Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósági bizotts. tagja; az erdélyi bank és takpitr. rész. t. igazgatója stb.

Ujdonságok.

— **Milyen időnk lesz?** A budapesti meteorológiai intézet távirati tudósítása szerint a közelebbi napokban hűvös, esős idő várható.

— **Turóczi Adolf min. tanácsos, fővámigazgató kitüntetés.** Királyunk Ofelsége Turóczi Adolf miniszteri tanácsost a Lipót-rend keresztjével tüntette ki. A székelysé lelkes barátját legfelsőbb helyről ért elismerés örömmel tölti el a Székelysé föld minden igaz lakosát, a hol a derék főúrunk vármegyéje érdekében tett szolgálatát, a közszolgálatok fényes sorozata mellett is, elévülhetetlen bálára érdemese.

— **Kitüntetett kiállítók.** Sas József sepsiszentgyörgyi birtokost és Faluvégi András árkosi közszéki tanót az országos kiállítás jury-je szép és jófajtájú gyümölcseiért kiállításí éremmel tüntette ki.

— **Az Árpád-mlék leleplezése.** A nagy ünnepekre, melylyel Brassó város a milleniumi Árpádemléket fölavatni készül, az intézkedések során folytak. Vasárnap, a hónap 18-ik napja nagy ünnepi közönséget fog látni Brassóban, hova Percezel Dezső belügyminiszter is lejön. Hogy ez ünnepeken óriás közönség lesz jelen, az előre látható, mert csupán Háromszékvármegyéből öt-száznál többen vesznek részt. A háromszékieket külön vonat fogja oda és visszaszállítani. Ez a külön vonat Kézdi-Vásárhelyről f. hó 18-án reggel 8 óra és 50 perczkor indul el s Brassóba érkezik 7 óra 15 perczkor. Az ünnepélyről részletesen fogunk tudósítani.

— **Seps-Szentgyörgy rendezett tanácsu város központi választmánya folyó hó 15-én délelőtti kilenc órakor gyűlést tartott ifj. Gödri Ferenc polgármester elnöke alatt. A központi választmány az ülésén felolvastatott a királyi meghívó az új országgyűlésre s egyszersmind kitézte a választmány az országgyűlési képviselőválasztás idejét október 28-ika reggeli 8 órájára. Választmányi elnök lett ifj. Gödri Ferenc, helyettes elnök Gyárfás Győző, jegyző Csínády Lajos, helyettes jegyző Bögözi István.**

— **Sándor József kir. tanácsos.** A hivatalos lap egyik közelebbi száma közölni fogja, hogy a király Sándor József E. M. K. E. alelnök-főtitkának a közművelődés terén szerzett érdemeiért kir. tanácsosi czímet adományozott. A megérdemelt kitüntetés általános örömet fog kelteni az egész országban a magyar nemzeti közművelődés első rangu munkása iránt hálás hazafiak között.

— **The Gresham életbiztosító társaság** Londonban. E társulat 47. évi jelentése, mely az 1895. évi december 31-én befejezett üzletéről szól és a részvényesek 1896. évi július 1-én tartott rendes közgyűlése elé terjesztett, rendelkezésünkre állván, a következő főpontjait közöljük: Az 1895-dik évben 8761 kötvény 82,267,300 korona tőkeösszege lett kiállítva. A díjbevételek, levonva a visszabiztosításért fizetett összeget, korona 21,556,656.77 fillérre rugtak, mely összegben a korona 3,517,269,17 fillért tevő első évi díjak befoglaltatnak. A kamatszámla mérlege a lefolyt üzleti évben korona 5,538,218,43

fillért tett ki és a társaság jövedelmét a díjbevételekkel együtt korona 27,094,875,20 fillére emelte. A társaság az elmúlt évben korona 10,032,755 fillért utaltványozott oly követelések alapján, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. Lejárt kiházasítási és vegyes biztosításokra korona 2,383,221,67 fillért, visszavásárlásokra 1,209,712,50 fillért fizetett ki a társaság az elmúlt évben. A biztosítási és járadék-alapok a lefolyt üzleti évben korona 8,692,230,03 fillérrel gyarapodtak. Az aktívák főösszege 1895. december 31-én korona 147,562,080.41 fillérre rugtak. Tőkebefektetések: korona 490,778.85 fillér angol és írországi állami papírokban, korona 630,212.40 fillér indiai és gyarmati kormányok értékeiben, korona 27,002,077.81 fillér idegen államok értékpapiraiban, korona 5,651,001.56 fillér vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, korona 60,105,982.71 fillér vasuti és egyéb kölcsönkötvényekben, korona 18,364,621.04 fillér a társaság ingatlanaiban (ezek

között vannak a társaság budapesti és bécsi házai) korona 6,556,711.77 fillér jelzálogokban és korona 28,760,694.27 fillér különböző értékekben.

— **Uj gyár.** Viaszkból való kirakat modellek gyártását is felölelte a budapesti „Plasticon” részvénytársaság. Az új vállalat már a külföldről is kapott sok megrendelést.

Nyiltér*.)

Foulard-selyemet 60 krtól 3 fnt 35 krig méterenként — japáni, kínai, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selymet** 35 krtól 14 fnt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damasztot s. a. t. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal s. a. t. megrendelt áru **postabér és vámmentesen a házhoz szállítva**, mintákat **postafordultával** küld **Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára** Zürichben Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

E rovat alatt közölttekért felelősséget nem vállal a szerk.

H I R D E T É S E K.

Hirdetés.

A kézdivásárhelyi takarékpénztár részvénytársaság 1897. jan. 1-től az intézetnél elhelyezett tőkék után 4% kamatot fizet. Az államiadót az intézet hordozza.

K.-Vásárhelyt, 1896. október hó 16-án.

Az igazgatóság.

175 1—2

Sz. 21556—1896.

Hirdetmény.

A folyó évi június hó 15-én tartott vármegyei törvényhatósági közgyűlésben 109 jegyzőkönyvi pont alatt hozott s. m. kir. Belügyminiszter uró Nagyméltóságának folyó évi szeptember hó 2-án 78938 szám alatt kelt magasleiratával helybenhagyott határozatával a vármegyei ház déli oldalán a vármegyei ház kibővítése 5004 frt 69 kr összeg erejéig engedélyeztetett. Minthogy az előzőleg megtartott árlejtés eredménye nem vezette a fent említett munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1896. évi október hó 23-án délelőtt 10 órára az alispáni hivatal helyiségében tartandó újabb zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett 5004 frt 69 kr. összegig terjedő s. a. részletes feltételekben előírt 5 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a

kitűzött nap délelőtt 10 órájáig a nevezett hivatalhoz, illetve a vármegyei pénztárhoz annyiival inkább igyekezenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Ajánlattevők ajánlataikban kifejezni tartoznak, hogy a további kisebb munkákat a költségvetésen kívül a költségvetésben jelölt egy-ségárak mellett az ajánlatban a ki-hirdetett építkezésnél kitett árból le-engedett százalék levonása mellett szintén teljesítik.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a vármegyei alispáni hivatalnál a vármegyei főszámvevői irodában a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

S.-Szentgyörgy, 1896. október 9-én.

Gábor Péter,

174. 1—3 alispán.

Sz. 19707—896.

Hirdetmény.

A mikóújfalú-bacsoni törvényhatósági közut 10—16 klm. szakaszán lévő 6 drb. műtárgy építési és 1 drb. műtárgy átalakítási munkálatának költségét a közig. bizottság utólagos jóváhagyása mellett helyreállítását 2263 frt 71 kr. összeg erejéig engedélyezem.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1896. Október hó 23-ik napjának d. e. 8 órájára a vármegye alispáni hi-

vatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s. a. részletes feltételekben előírt 5 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap 8 1/2 órájáig délelőtt a vármegyei pénztárhoz annyiival inkább igyekezzenek

beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a vármegyei keblő számvevősnél a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

S.-Szent-Györgyön, 1896. szept. 7-én.

Gábor Péter,

172. 2—3 alispán.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában
Kézdí-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált **ruganyos szalon-butorok** minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 fntól feljebb, ezenkívül mindenféle **divány ottománok**, faragott, tömören hajlított **faszékek és függőnytartók**, **tükrök**, **toilett-asztalok**, **lőszőr és tengerifü matrácok**, és **sodronyágybetétek** galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 fnt. Össze hajtható vas-ágyak 23 rugós matráczezel.

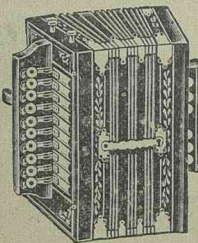
Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.
(23 60—100)

AZ „AGRÁRIA”

bankforgalmi intézet

A HOLLANDI HITELBANK VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE
Budapest, Kerepesi-ut 73.

Fennálló jelzálogi kölcsönök bélyeg- és illetékmentes konvertálását és pedig földbirtokra 3 és fél—4%-os, egész 60 évi törlesztéses kölcsönökre elvállal és ezek, valamint új kölcsönök elnyerése iránt levélbeli tudakozásokra és minden megkívánt felvilágosítással szolgál
2000 frton alóli ügyletek ez idő szerint el nem fogadtatnak.
3—160.

„Bohemia”

világhírű kézi harmonikát, mely el van látva jó hosszú billentyűkkel és gyöngyház gombokkal, csak

4 1/2 forintért

szállítom.

Ezen harmonikának két kettős fuvója mellett még egy 11 ránczu fuvója van, melynek sarkai a korai elrongálás ellen ércszarkokkal vannak ellátva.

A hangok egyes különálló lemezekben vannak minek következtében a harmonikának orgonához hasonló kellemes hangja van.

15 1/2 × 33	cm. uagysága,	40 hangu,	2 változatu	frt 4 1/2
17 × 34	"	60	3	frt 5 1/2
17 1/2 × 34 1/2	"	80	4	frt 6 1/2

Öntanuló iskola ingyen. Csomagolás és portó 60 kr. Képes árjegyzék szintén ingyen.
Szállítás utánvét mellett. Beoszerelés meg van engedve. Ismét eladók összekötése kerestetik.

C. A. Schuster
harmonikakészítő
Graslitz (Csehország)

197 2—20

Ny. Ifj. Jancsó Mózes Kézdí-Vásárhelyt.